

Celem projektu jest przygotowanie nowej krytycznej edycji dokumentów unii Polski i Litwy z lat 1499-1501, ich tłumaczenia na język polski oraz studiów ich dotyczących. W ramach realizacji projektu wydana zostanie monografia w polskiej wersji językowej, która będzie kontynuacją współpracy podjętej w roku 2010 przez historyków polskich i litewskich w zakresie edycji wspólnych dokumentów traktatowych oraz ich naukowego opracowania.

W pracy nad monografią traktatów międzynarodowych Polski i Litwy zastosowany zostanie wzorzec, zgodnie z którym przygotowano były „1413 m. Horodlès akta. Dokumentai ir tyrinėjimai/Akty Horodelskie z 1413 roku. Dokumenty i studia” (red. J. Kiaupienė, L. Korczak, Vilnius-Kraków 2013). Część edytorska obejmie 12 dokumentów wraz z ich przekładem na język polski, część monograficzna 6 studiów badawczych opracowanych przez historyków z Polski i Litwy. Ponieważ akty odnoszące się do unii wileńskiej i mielnickiej nie zostały przygotowane w jednej kancelarii, osobnej analizie ich strony dyplomatycznej zostaną poddane dokumenty wygotowane przez stronę polską (w opracowaniu W. Chorążyczewskiego) oraz przez stronę litewską (K. Pietkiewicz). Rozdzielnie zostanie także przedstawione polityczne i dyplomatyczne tło zmagania o kształt unii na przełomie XV i XVI wieku. Opracowaniem działań Królestwa Polskiego zajmie się L. Korczak, natomiast Wielkiego Księstwa Litewskiego R. Petrauskas. Studium pieczęci przywieszonych do aktów unijnych wraz z katalogiem pieczęci przygotowuje E. Rimša, zaś J. Kiaupienė przedstawi w jaki sposób odnoszono się i interpretowano treści tych dokumentów w polityce, prawie i tekstach historiograficznych w Koronie i Wielkim Księstwie do końca XVI w.

Zasadniczą przyczyną podjęcia badań dyplomatycznych nad dokumentami unii wileńskiej (1499) i mielnickiej (1501) jest fakt, że do tej pory takich nie podejmowano. Także starania Polski i Litwy na przełomie XV i XVI w. o znalezienie nowej formuły dla unii nie cieszyły się wśród historyków zainteresowaniem równym np. unii krewskiej, czy horodelskiej. Nowa edycja dokumentów oraz szczegółowe nad nimi studia to próba nakreślenia płaszczyzny dla dalszej dyskusji naukowej w zakresie nie tylko rozwoju relacji polsko-litewskich, ale także zmian w systemie władzy, dyplomatyki i heraldyki.